

Barcelona perd la lúcida creativitat de Víctor Nubla

Sense amagar la tristor, un amic seu ho expressava de la següent manera: “Si Barcelona fos Nova York, ell hauria estat una icona de la contracultura”. I té raó. Pocs artistes ha tingut la cultura catalana més desconeguts, si es té en compte l’abast i dimensió del seu treball creatiu, que l’inclassificable Víctor Nubla; músic, escriptor però també poeta, pensador, dibuixant, assagista, programador i actiu i imprescindible agitador cultural. La seva mort, la tarda del dimarts 31 de març, als 63 anys, va agafar per sorpresa a la gran majoria dels seus amics, desconixedors dels problemes de salut que havia arrossegat els darrers temps a causa de les complicacions que li ocasionava una hèrnia.

En temps de confinament, les xarxes socials es van omplir de seguida de missatges de tristor i condol per la seva pèrdua. “Un mestre que perdurará al nostre cor”, va ser el comentari que es podia llegir a tot arreu. “Un home que ens havia ensenyat molt, però que ens deixa amb la sensació que no havíem arribat a aprendre ni una petita part del seu vastíssim coneixement”, escrivia, en la nota en què feia pública la seva partida, l’editorial Males Herbes, en la qual Nubla va publicar bona part de la seva inclassificable obra literària.

La seva aparició en el món cultural barceloní es remunta a finals de la dècada dels 70, quan, juntament amb Juan Creck, va fundar Macromassa, formació pionera d’una emergent escena avantguardista i experimental on també militarien altres grups com Koniec, Gringos, La Fura dels Baus (en els seus inicis musicals) i Jumo, el trio integrat pels fundadors del Sònar. Amb una trajectòria que arriba fins al present, Macromassa va esdevenir un veritable laboratori d’investigació musical, un grup que, segons deia el mateix Nubla, “no fa música, sinó actes creatius”. Una actitud subversiva i surrealista que va quedar plasmada en tretze treballs discogràfics, començant pel primigeni *Darlia microtónica*, un EP gravat en directe a la mítica sala Màgic de Barcelona que, amb els seus 500 exemplars numerats, avui es pot considerar la primera autoedició de la discografia espanyola. Després vindrien, entre d’altres, *El concierto para ir en globo* (1978), el rocker *Espejo rapidísimo qinquen* (1986) o l’ambiciós, conceptual i laberíntic *Los hechos Pérez* (1992), aquests dos últims amb la col·laboració d’Anton Ignorant, músic, *performer* i artista multidisciplinari desaparegut el passat agost.

El 1997, amb *Puerta Heliogabal*, una suite de setanta minuts ininterromputs de música que inclou gravacions de camp i sons ambientals, Macromassa va obrir un

parèntesi de gairebé una dècada, que es va tancar el 2009 amb la reedició de la seva discografia i l'aparició de tres nous títols, *Macromassa presenta Armas Mosca* (2010), *La ligereza de las montañas* (2012) i *Sucedede allí* (2018).

Entremig, Nubla va continuar duent a terme infinitat de projectes personals, tant en l'àmbit de la música —els seus instruments eren el clarinet, els *samplers* i els sintetitzadors— com de la literatura. La seva petjada discogràfica es pot trobar en un centenar de referències i va escriure també bandes sonores per a pel·lícules de realitzadors com Isaki Lacuesta i Jaume Balagueró.

Artista inesgotable —“Ell era dels que no feien soroll, no deia mai res però sempre feia”, diu un amic seu—, va col·laborar en la creació de la Bel Canto Orchestra, la formació liderada per Pascal Comelade, i de l'European Improvisers Orchestra. A finals de l'any 2000 va crear, amb lo Casino (veu), el grup DEDO, i amb Quico Samsó (bateria i percussió) i Albert Guitart (baix elèctric), Aixònoespànic. A més, va ser fundador de l'Associació Gràcia Territori Sonor, responsable d'innombrables activitats al voltant de la música experimental a Barcelona, entre elles el Festival LEM, del qual n'era el director.

Dins l'àmbit de les lletres, Víctor Nubla va conrear la narrativa, l'assaig i la poesia, tant en català com en castellà. Va ser codirector de la revista *Marabunta* i entre les seves obres cal destacar *Sistemas de interpretación del mundo, Tratado sobre los frenos, Ensayo contra la rueda, Cómo caza un dromedario, El Viaje Secreto de Elidan Marau. A Través del Mar de Leche, Màgia tridimensional perenne, El regal de Gliese* i *Les investigacions del cap Pendergast*. L'any passat acabava de publicar, amb l'editorial Males Herbes, un nou títol, *Metal·lúrgia*, una novel·la a la que va definir, en la seva darrera entrevista, publicada a VilaWeb, com “una faula sobre l'explotació laboral, però també sobre la diferència”.

En aquella mateixa entrevista, Nubla expressava també la seva opinió respecte al fet que el seu treball artístic fos més conegut a fora que a dins —“l'art va equivocat i el país va equivocat respecte dels projectes artístics que s'hi fan”— i avançava noves propostes per a Macromassa, el grup al que va dedicar quaranta-tres anys de la seva vida: “Si toques al millor grup del món, hauries de ser boig per a deixar-ho estar”, deia.

Ara, la seva partida ens deixa a tots una mica més orfes sense la seva lúcida, intel·ligent i irònica creativitat. Et trobarem molt a faltar, Víctor.